

Vanhusneuvosto

Kokousaika 25.8.2023 klo 10:00 - 11:45

Kokouspaikka Teams

Jäsenet	x Heikura Kaija	pj.	Jyväskylä	Suortamo Markku
	x Jurvanen Ari	vpj.	Multia	Riikonen Maire
	x Viitanen Anna-Liisa	vpj.	Keuruu	Viitanen Raimo
	x Blomberg Aila		Laukaa	Korhonen Aira
	x Ekman Reijo saapui klo 10.09		Jämsä	Forssell Olavi
	- Hamina Reijo		Joutsa	- Salonen Maija
	x Härkönen Tuula		Kyyjärvi	Heiskanen Eliisa
	- Kiviniemi Heikki		Luhanka	
	x Korhonen Eeva-Liisa		Konnevesi	Liuhala Raija
	x Koskenranta Jari		Petäjävesi	Palola Heikki
	- Kuitunen Mariitta		Urainen	- Hartikka Seija
	x Lahtinen Aaro		Saarijärvi	Peiponen Arja-Leena
	- Linna Sisko		Viitasaari	- Hanell Kaija
	- Muhonen Seppo		Kinnula	- Suominen Marjatta
	- Noronen Riitta		Muurame	x Kurki Sinikka
	- Petrilä Pekka		Hankasalmi	- Isännäinen Piia
	x Piitulainen Maija		Äänekoski	Kiviranta Irene
	x Sallinen Eila		Karstula	Lahti Tapani
	- Sekki Ritva		Kivijärvi	- Virkkala Anneli
	- Siikaranta Riitta		Kannonkoski	- Hartikainen Kirsi
	x Tattari Markus saapui klo 10.08		Toivakka	Huovilainen Minna
	x Toikkanen Taina		Pihtipudas	Hautamäki Kaarina

Muut läsnäolijat - Aula Maria Kaisa
- Tollet Jan
- Nykänen Jouko

aluehallituksen pj.
hyvinvointialuejohtaja
aluevaltuutettu

x Peränen Nina
x Kinnunen Päivi

esittelijä, palvelujohtaja
sihteeri, johdon assistentti

Pöytäkirjan allekirjoitus

ja varmennus

Kaija Heikura
puheenjohtajaPäivi Kinnunen
pöytäkirjanpitäjäEila Sallinen
pöytäkirjantarkastajaTaina Toikkanen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja

nähtävillä olo

Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 29.8.2023, ja tarkastettu pöytäkirja muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyv.fi) 31.8.2023.

Kokousaika 25.8.2023 klo 10:00 - 25.8.2023 11:45

Kokouspaikka Teams

Käsitellyt asiat

31 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
32 § Pöytäkirjan tarkastus	2
33 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
34 § Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksista	4
- 3. Vanhusneuvoston lausunto_sos. ja terveystalvelulinjaukset	6
- 1. Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisen linjaukset_esitys	9
- 2. Sosiaali ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset	24
35 § Palaute kuntien vanhusneuvostoilta	32

Vanhusneuvosto

§ 31

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti vanhusneuvoston jäsenille 18.8.2023.

**Palvelujohtajan
ehdotus**

Vanhusneuvosto toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto

§ 32

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

**Puheenjohtajan
ehdotus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Eila Sallinen ja Ritva Sekki. Varatarkastajiksi valitaan Riitta Siikaranta ja Markus Tattari.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Eila Sallinen ja Taina Toikkanen. Varatarkastajiksi valittiin Ari Jurvanen ja Anna-Liisa Viitanen.

Vanhusneuvosto

§ 33 Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Puheenjohtajan ehdotus Vanhusneuvosto hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto

§ 34 **Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksista**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/2617/00.01.02/2023

Vanhusneuvosto 25.8.2023 § 34

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti kokouksessaan 14.2.2022 § 38 Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman valmistelun.

Toimeenpano-ohjelman valmistelu ja prosessin suunnittelu ovat perustuneet hyvinvointialueen strategiassa määriteltyihin menestystekijöihin, joita on kuusi:

- asukkaat
- kumppanuus
- ihmislähtöiset palvelut
- henkilöstö
- tieto
- uudistuminen.

Strategian toimeenpano-ohjelman yhtenä osana, "ihmislähtöiset palvelut" menestystekijän kokonaisuudessa on valmisteltu Keski-Suomen hyvinvointialueen järjestämisen linjauksia. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset, pelastustoimen sekä ensihoidon palvelutasopäätökset. Ensihoidon sekä pelastustoimen keskeiset asiakirjat ovat parhaillaan lausuntokierroksella ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten osalta lausuntokierrosta esitetään käynnistettäväksi aluehallituksen päätöksellä 15.8.2023.

Hyvinvointialueen strategiassa on jo hyväksytty peruslinjaukset järjestämisen näkökulmasta hyvinvointialueen ihmislähtöisille palveluille.

Näitä linjauksia ovat

- Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet.
 - Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta.
-

Vanhusneuvosto

- Asiakas- ja potilassuhteiden jatkuvuuden turvaaminen. Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta.
- Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti.
- Oma palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta.

Järjestämisen linjaukset on linkitetty asiakirjassa strategian tavoitteen, menestystekijän linjausten sekä tuottavuusohjelman tavoitteiden kanssa, jotta varmistetaan jo päätettyjen asiakirjojen ja järjestämisen linjausten valmistelutyön samaan suuntaan eteneminen. Samaan asiakirjaan on tehty myös peilaus hallitusohjelmaan.

Keski-Suomen hyvinvointialue pyytää kaikilta sidosryhmiltään lausuntoja ja arviointia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten vaikutuksista 5.9.2023 mennessä.

Palvelujohtajan ehdotus

Vanhusneuvosto käsittelee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksia koskevaa lausuntopyyntöä ja päättää lausunnon jättämisen aikataulusta.

Päätös

Vanhusneuvosto kuuli esittelyn ja kävi keskustelua lausunnon sisällöstä. Vanhusneuvosto antoi kokouksessa vapaamuotoisen lausunnon Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Lausunto on pöytäkirjan liitteenä.

Liitteet

3. Vanhusneuvoston lausunto_sos. ja terveysterveystilinjaukset
 1. Sosiaali- ja terveysterveystilinjaukset_järjestämisen linjaukset_esitys
 2. Sosiaali ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset
-

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvosto

25.8.2023

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksista

1. Lausunnon antaja

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvosto kokouksessaan 25.8.2023

2. Huomioiko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset lausunnon antajan näkökulman ja tarpeet riittävällä tavalla?

Yleisesti ottaen vanhusneuvosto toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisen linjaukset eivät riittävästi huomioi ikääntyneiden tarpeita monipuolisiin palveluihin. Joiltain osin kyseenalaistetaan myös ikääntyneiden tasa-arvoinen kohtelu asuinpaikasta ja puutteellisista digitaatioista johtuen. Niistä yksityiskohtaisemmin seuraavissa kohdissa.

3. Tulisiko jotakin linjata lausunnon antajan näkökulmasta selkeämmin ja mihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

Ikääntyneiden näkökulmasta kaksi isointa selkeyttämisen tarpeessa olevaa linjausta koskevat ympärivuorokautisen palveluasumisen keventämistä ja digitaalisten palvelujen lisäämistä. Molempien kohtien linjauksiin vanhusneuvosto esittää tarkentamista ikääntyneisiin liittyen.

4. Millaisia myönteisiä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksilla lausunnon antajan näkökulmasta voi olla?

Vanhusneuvosto pitää erinomaisena, että hyvinvointialue järjestää ikääntyneiden päivätoiminnan varhaisen tuen palvelun eritasoisena palvelutarpeen mukaan. Tällä mielestämme voidaan tukea ikääntyneiden toimintakykyä ja siten myös kotona asumista.

Vanhusneuvoston jäsenten saamista palautteista valtaosa liittyy hoitoon pääsyyn. Hoitovajetta tuntuisi olevan paljon. Vanhusneuvosto pitää hyvänä, että hyvinvointialueella otetaan käyttöön omatiimimalli laaja-alaisen sote-keskuksen vastaanottotoiminnassa. Tästä on hyviä kokemuksia ja hyviä palautteita keskuksista, joissa tiimimalli on jo käytössä.

Myös yhtenevät toimintamallit osastohoidon kotiutuksessa ja eri osastojen toiminnan profiloitumisessa alueittain nähdään positiivisena. Vanhusneuvosto esittää, että saattohoitoa voitaisiin antaa myös kotona koko hyvinvointialueella.

Vanhusneuvosto näkee hyvänä asiana vastaanottotoiminnan alueellisen ilta- ja kiirevastaanoton lisäämisen ja kehittämisen.

5. Millaisia kielteisiä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksilla lausunnon antajan näkökulmasta voi olla?

Linjauksissa on riski, että eriarvoisuus ikääntyneiden keskuudessa lisääntyy ja osa ikääntyneistä saattaa syrjäytyä palveluista digitalisoinnin vuoksi. Riski täytyy tunnistaa ja tehdä kovasti työtä sen välttämiseksi.

Kotona asumisessa tulisi olla vaihtoehtoja, ettei ikääntyneitä suljeta omaan kotiinsa. Erityisesti yli 85-vuotiaiden määrän lisääntyminen on haaste, jossa tarvitaan monenlaisia asumismuotoja.

6. Jos haluat kommentoida jotain yksittäistä linjaesitystä ja sen vaikutuksia lausunnon antajan näkökulmasta, teethän sen tähän.

Digitaaliset palvelut ovat laadukas ja houkutteleva, saavutettava sekä ensisijainen palvelukanava mahdollisimman monelle. Vanhusneuvosto haluaa tuoda esille, että digitaalisten palvelujen määrän lisääminen ei saa asettaa ikääntyneitä eriarvoiseen asemaan palvelujen käytön suhteen. Jokaisella tulisi kuitenkin olla mahdollisuus digitaalisiin palveluihin. Se edellyttää, että on riittävä osaaminen ja laitteet sekä helppokäyttöiset ohjelmat. Jos vaan tuotetaan enenevästi palveluja digitaalisesti, on vaara, että osa ikääntyneistä putoaa palveluista. Digitaaliset palvelut eivät saa aiheuttaa eriarvoisuutta.

Digitaaliset palvelut otetaan systemaattisesti käyttöön kaikissa palvelukokonaisuuksissa. Vanhusneuvosto haluaa muistuttaa, että ikääntyneet tarvitsevat paljon ohjausta, koulutusta ja tukea. Pitäisi tavoitella lisää digipalveluiden käyttäjiä eikä niinkään lisätä palveluvalikoimaa! Keinoja tulisi etsiä palvelujen käyttöönoton kynnyksen madaltamiseksi. On varmistettava digitaalisia palveluita tarjottaessa käyttäjän digitaidot ja käytössä olevat välineet.

Ohjausta ja neuvontaa (sekä palveluita) on saatavilla tarvittaessa myös muiden kuin digitaalisten kanavien kautta. Vanhusneuvosto edellyttää, että toistaiseksi on ikääntyneillä oltava saatavilla AINA myös muu vaihtoehto.

Asukkaiden on löydettävä helposti ja esteettömästi tiedot sähköisesti siitä, mistä ja miten palveluita saa, kun niitä tarvitsee. Edistetään asukkaiden mahdollisuuksia hyödyntää digitaalisia palveluita. Vanhusneuvosto haluaa muistuttaa, että tietoa pitää saada vielä toistaiseksi myös paperisena. Hyvä käytäntö on esimerkiksi ikääntyneiden huolipuhelin!

Kevennetään palvelurakennetta esimerkiksi lisäämällä perhehoitoa...Ympäri vuorokautista palveluasumista kevennetään 7-prosenttiin. Vanhusneuvoston jäsenille tulee jonkin verran palautetta siitä, että ympärivuorokautiseen hoitoon/palveluasumiseen ei pääse ja kovin huonokuntoiset omaishoitajat yrittävät selviytyä läheisensä hoidosta. Vanhusneuvosto esittää, että omaishoitajien jaksamisen tukemiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Omaishoitajan huomioiminen (jälkihoito) on tärkeää omaishoitosuhteen päättymisen jälkeen.

Mahdollistetaan kotona asuminen vähintään 93 %:lle hyvinvointialueen yli 75-vuotiaasta väestöstä. Vanhusneuvoston mielestä tämän tavoitteen toteutuminen edellyttää, että hyvinvointialueella on riittävän ajoissa huomioitu ikääntyneen terveyteen, hyvinvointiin, toimintakykyyn, asumiseen jne. liittyvät mahdolliset rajoitteet ja niihin puututaan ajoissa. Vanhusneuvosto on tehnyt tällaista toimintaa varten aloitteen vanhusneuvolatoiminnasta, jota nyt aloitellaankin hankkeena seniori hyvinvointineuvolana.

Kotona asuville ikääntyneille saattaa olla mahdotonta asua kotonaan esimerkiksi talviaikaan, kun tarvitaan apua lumitöihin, puulämmitykseen jne. Nykyisin apua annetaan pelkästään siivoukseen.

7. Muuta palautetta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset ja tulevaisuuden tavoitteet ovat johdonmukaiset ja niissä on otettu huomioon palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus. Keskeiset asiat on hyvin huomioitu.

Kuitenkin vanhusneuvosto harmittelee, että palvelujen järjestämisen linjaukset tulevat lausunolle erittäin nopealla aikataululla. Vanhusneuvoston kokouksissa on jo viime syksystä useaan kertaan kyselty ensin palvelustrategian perään ja myöhemmin strategian toimeenpanosuunnitelman perään. Olimme valmistautuneet huolellisiin esittelyihin ja dialogiin valmistelun aikana. Tällainen kiire lausuntojen antamisessa ei anna olettaa, että lausuntomme tosiasiallisesti voi vaikuttaa vielä päätöksentekoon. Näin kiire aikataulu paitsi turhauttaa, mutta myös kyseenalaistaa lakisääteisen vaikuttamistoimielimen vaikuttamismahdollisuudet.

UUTINEN

**Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen
toivotaan näkemyksiä - linjaukset lausuntokierrok-
sella 16.8.–5.9.**

Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu.

Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat.

Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.

Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

Uudistuminen

Uudistumisohjelma

Jan Tollet

”Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen”

sisältään uuden johtamisen kulttuurin sekä yhteisövaikuttavuuden

Asukkaat

Tieto

Henkilöstö

Kumppanuus

Ihmislähtöiset palvelut

Järjestämisen linjaukset (Sote, pela ja ensihoito)

Anu Pihl

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma

Nina Peränen

Tieto-ohjelma

Simo Reipas

Henkilöstöohjelma

Eija-Liisa Heikkilä

Kumppanuusohjelma

Nina Peränen

Tuottavuusohjelma

Aija Suntoinen

Digitalisaatio –ohjelma

A-P Paananen

TKKI – ohjelma

Toni Ruohonen

Strategian tavoitteet

Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu.

Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat.

Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.

Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat

Menestystekijät

Ihmislähtöiset palvelut

Menestystekijään liittyvät linjaukset

- Alueen **palvelujen järjestäminen kokonaisuutena** sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet.
- Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, **oikea-aikaisuuden** ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta.
- Asiakas- ja potilassuhteiden jatkuvuuden turvaaminen.
- **Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta.**
- Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) **yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi.** Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti.
- Oma palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta.
- Pelastustoimen riittävä resurssointi ja sujuva yhteistyö sopimuspalokuntien kanssa, kattaen myös haja-asutusalueet.

	Hyvinvointialueen strategiassa asetettu tavoite	"ihmislähtöiset palvelut" - menestystekijän taustalla oleva valtuuston hyväksymä linjaus	Esitys Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukseksi
palveluverkko, saatavuus, saavutettavuus, yhdenvertaisuus	#Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. #Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. #Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu.	#Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; #palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta. #Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti	Hyvinvointialueen palveluita suunnataan alueen arvioituun palvelutarpeeseen ja väestörakenteeseen sekä tutkittuun tietoon ja suosituksiin (esimerkiksi työikäisen, ikääntyneen väestön määrä tai kouluikäisten määrä, syntyvyys, vaikuttavuus, suositus väestömäärästä) perustuen. Hyödynnetään sähköisiä, liikkuvia sekä kotiin meneviä palveluja asukkaan palvelutarpeeseen vastaamiseksi.
	#Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. #Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.	#Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; #Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. #Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti.	Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan ympärivuorokautisia asumispaikkoja kuntarajoista riippumatta, asukkaan toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen kuitenkin huomioiden

Strategian tavoitteet

Menestystekijä

Menestystekijän liittyvät linjaukset

Sote – järjestämisen linjaukset

Tuottavuusohjelma

Hallitusohjelma

DIGI, saatavuus, saavutettavuus, yhdenvertaisuus	<p>#Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat.</p> <p>#Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.</p> <p>#Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu.</p>	<p>#Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta.</p> <p>#Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti.</p>	<p>Digitaaliset palvelut ovat laadukas ja houkutteleva, saavutettava (esim. helppokäyttöinen) sekä ensisijainen palvelukanava mahdollisimman monelle.</p>	<p>Fyysisten, liikkuvien ja digipalveluiden keskinäis-suhteen ja tavoitetilan asettaminen</p>	<p>Nostetaan sähköisen asioinnin osuutta ja tehdään <u>digitaalisesta asioinnista</u> ensisijaista niiden asiakkaiden kohdalla, joille se on mahdollista.</p>
	<p>#Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat</p> <p>#Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.</p> <p>#Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu.</p>	<p>#Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta</p> <p>#Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti.</p> <p>#Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta.</p>	<p>Digitaaliset palvelut otetaan systemaattisesti käyttöön kaikissa palvelukokonaisuuksissa. <u>40%</u> kontakteista tapahtuu sähköisesti vuoteen 2025 mennessä</p>	<p>Digipalveluiden käyttöön ottaminen laajasti kaikissa sote-palveluyksiköissä</p> <p>Fyysisten, liikkuvien ja digipalveluiden keskinäissuhteen ja tavoitetilan asettaminen</p>	<p>Nostetaan sähköisen asioinnin osuutta ja tehdään <u>digitaalisesta asioinnista</u> ensisijaista niiden asiakkaiden kohdalla, joille se on mahdollista. Edistetään uusia toimintamalleja, kuten digitaalisia palveluja, etävastaanottoja, asiakkaan luo vietyjä palveluja sekä liikkuvia palveluita, erityisesti harvaanasutuilla alueilla. Edistetään hyvinvointialueilla digitaalisen palveluohjauksen käyttöön-ottoa, jolla pyritään ratkaisemaan potilaan ongelma digitaalisesti, puhelimitse tai ohjaamalla potilas omalle sote-asemalle tai muiden palveluiden piiriin.</p>

Linjaukset konkreettisesti

Järjestämisen linjausten keskeiset näkökulmat – 13.6 versio

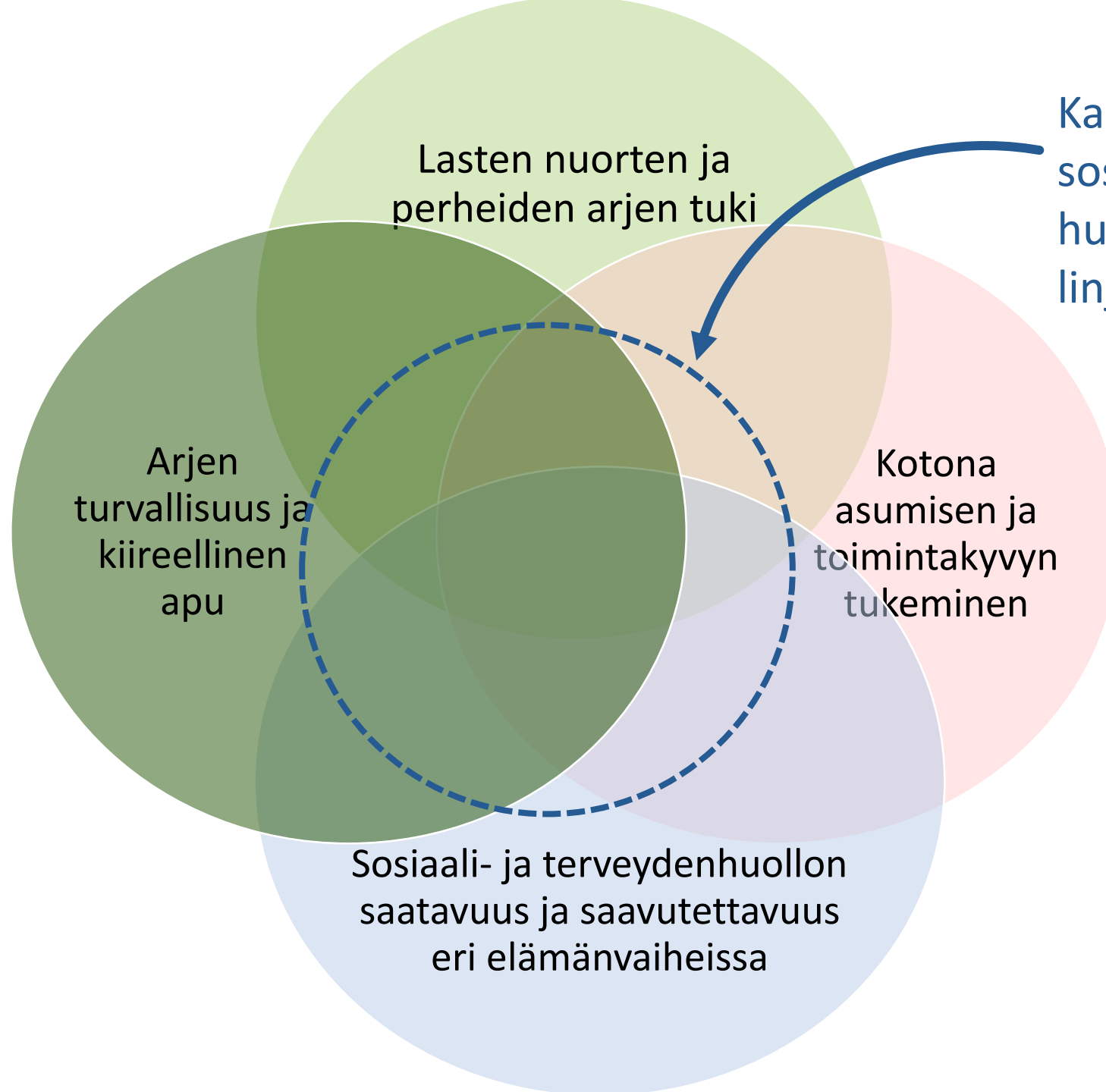
**Lasten, nuorten
ja perheiden
arjen tuki**

**Kotona asumisen
ja toimintakyvyn
tukeminen**

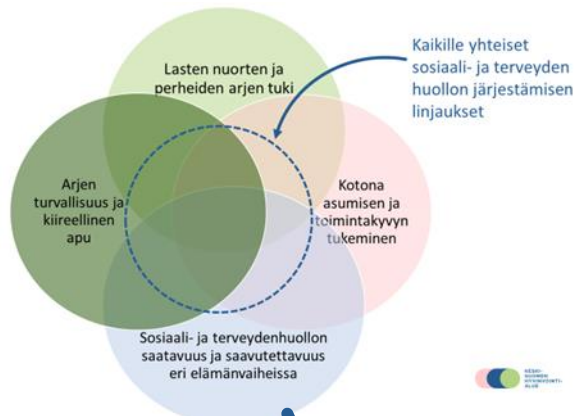
**Sosiaali- ja
terveydenhuollon
saatavuus ja
saavutettavuus
eri
elämänvaiheissa**

**Arjen turvallisuus
ja kiireellinen apu**

Kaikille yhteiset järjestämistä ja tuottamista tukevat linjaukset

Kaikille yhteiset
sosiaali- ja terveyden
huollon järjestämisen
linjaukset

**saatavuus,
saavutettavuus,
yhdenvertaisuus**

Hyvinvointialueen palveluita suunnataan alueen arvioituun palvelutarpeeseen ja väestörakenteeseen sekä tutkittuun tietoon ja suosituksiin (esimerkiksi työikäisen, ikääntyneen väestön määrä tai kouluikäisten määrä, syntyvyys, vaikuttavuus, suositus väestömäärästä) perustuen. Hyödynnetään sähköisiä, liikkuvia sekä kotiin meneviä palveluja asukkaan palvelutarpeeseen vastaamiseksi.

Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan ympärivuorokautisia asumispaikkoja kuntarajoista riippumatta, asukkaan toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen kuitenkin huomioiden

Vastaanotto toiminnan alueellinen ilta- ja kiirevastaanotto vastaa alueen asukkaiden kiireelliseen hoidon- ja palvelun tarpeeseen ja tukee vaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista hoidon sujumista ja jatkohoitoa. Uudistetaan kiireellisen vastaanottopalvelun kokonaisuutta hyvinvointialueen tarpeen mukaisesti (esimerkiksi kiirevastaanottojen pidentäminen iltaisin)

Vähähyötyinen hoito ja palvelu tunnistetaan ja palveluvalikoimaa uudistetaan sen mukaan (priorisointi) Toisaalta tunnistetaan myös hoito- ja palvelu, joka tuottaa paljon hyötyä ja vahvistetaan sitä.

**DIGI,
saatavuus,
saavutettavuus,
yhdenvertaisuus**

Digitaaliset palvelut ovat laadukas ja houkutteleva, saavutettava (esim. helppokäyttöinen) sekä ensisijainen palvelukanava mahdollisimman monelle.

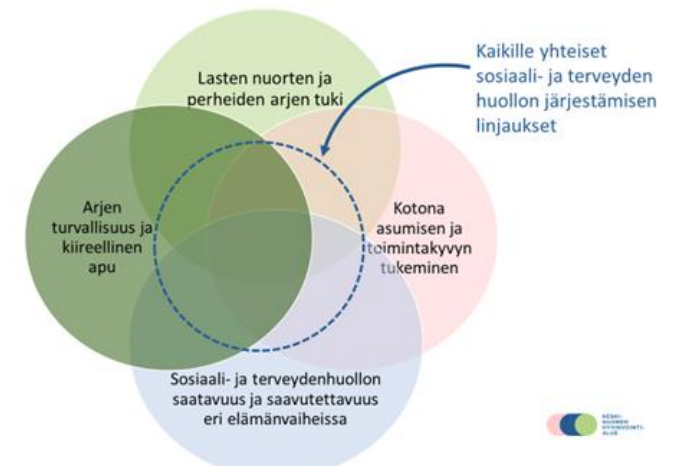
Digitaaliset palvelut otetaan systemaattisesti käyttöön kaikissa palvelukokonaisuuksissa. 40% kontakteista tapahtuu sähköisesti vuoteen 2025 mennessä

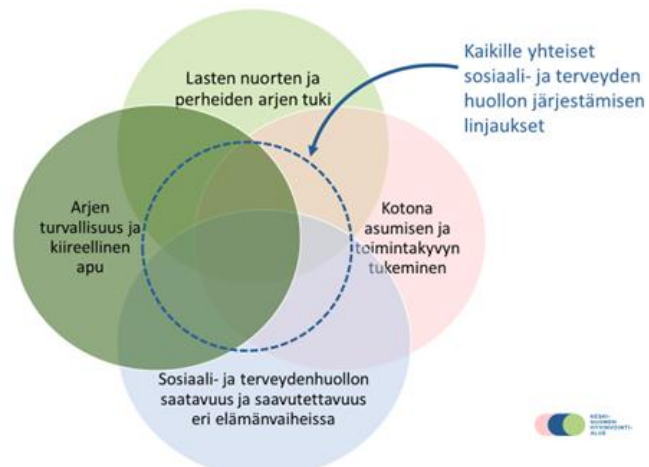
Digitaaliset palvelut järjestetään siten, että ne vähentävät kivijalkatoiminnan tarvetta ja nopeuttavat palvelun piiriin pääsemistä tai palvelun toteuttamista.

**Ohjaus ja
neuvonta**

Ohjausta ja neuvontaa (sekä palveluita) on saatavilla tarvittaessa myös muiden kuin digitaalisia kanavien kautta.

Asukkaiden on löydettävä helposti ja esteettömästi tiedot sähköisesti siitä mistä ja miten palveluita saa, kun niitä tarvitsee. Edistetään asukkaiden mahdollisuuksia hyödyntää digitaalisia palveluita.

Hoidon ja palvelun tuottamistapa, palvelurakenne

Kotiin tuotettava palvelu on ensisijainen ikääntyneen asukkaan palvelutapa-tuenteen alkaessa ja se tuotetaan ensisijaisesti digipalveluna aina kun se on mahdollista (käynnistetään). Ikäihmisten kotiin menevät, varhaisentuen ja asumispalvelut muodostavat asiakkaiden ja heidän läheistensä kannalta sujuvan kokonaisuuden ml. yhteyden kuntien toimiin (asumisratkaisut, liikunta ym., kansalaisopisto, seurakunnat)

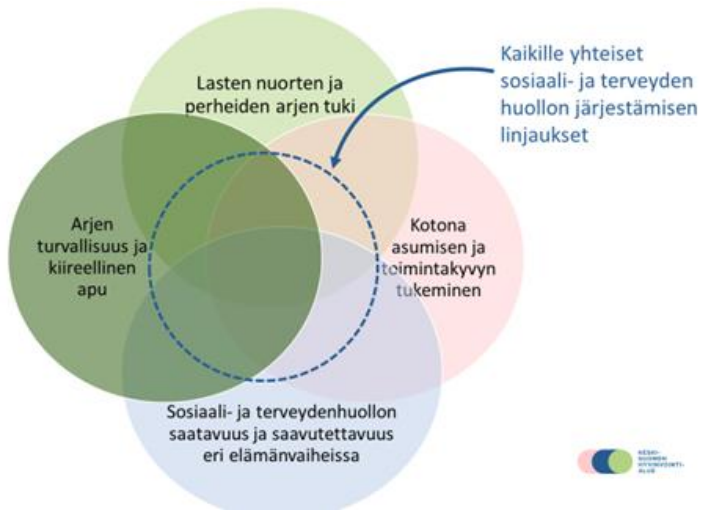
Erityisryhmien asumisen tuen palveluista vähintään 40% tuotetaan julkisena palvelutuotantona, jotta voidaan varautua järjestämään ja tuottamaan kyseinen palvelu kaikissa olosuhteissa.

Vähintään 20% lastensuojelun pitkäaikaisesta laitoshoidosta tuotetaan julkisena palvelutuotantona (nyt 3,4%)

Kevennetään palvelurakennetta esimerkiksi lisäämällä perhehoitoa siellä missä se on palveluna käytössä ja mahdollista. Seurataan tiiviisti Orpon hallitusohjelmaan kirjoitettua yhteisöllisen asumisen määrittelyä osana palvelurakenteen keventämistä. Ympäri vuorokautista palveluasumista kevennetään 7-prosenttiin.

Mahdollistetaan kotona asuminen vähintään 93%:lle hyvinvointialueen yli 75-vuotiaasta väestöstä

Hallitusohjelman mukaisesti valmistellaan terveydenhuoltolain määrittelemän kiireettömän hoidon hoitopaikan uusi valinta kolmen kuukauden välein sekä valinnan tekeminen digitaalisesti.

**hoito- ja palveluketjut,
yhteensovittaminen ja jatkuvuus**

Hyvinvointialueella on käytössä vaikuttavat hoito- ja palveluketjut, joissa otetaan huomioon myös kumppaniemme tuottamat kokonaisuudet. Palvelutuotannon rakenteita tarkastellaan ja hoito- ja palveluketjun optimaalisen toteutumisen ja hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi sekä integraation ja kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi.

Lasten ja nuorten mielenterveys – ja päihdepalvelut toteutetaan koko alueella erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluintegraatioon sekä kumppanuuteen (koulut, järjestöt, perheet) perustuvan toimintamallin mukaisesti varhaiseen tukeen panostaen

Osastopotilaan kotiutumisen prosessi toteutetaan koko alueella yhtenäisen toimintamallin mukaisesti.

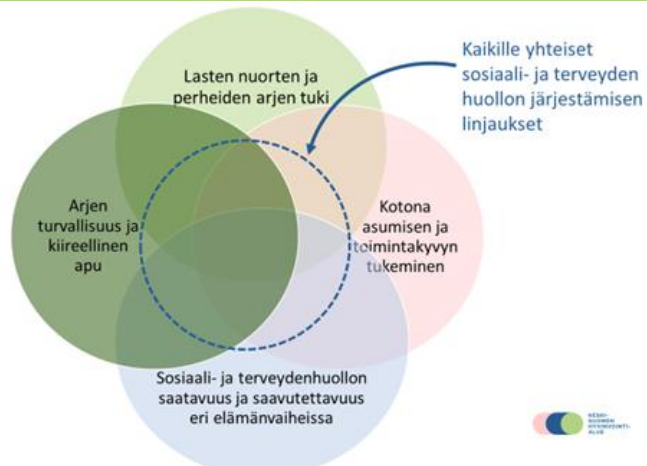
Työikäisen väestön työkyvyn tukeminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä muu palvelutarve huomioidaan kokonaisuutena hyvinvointialueen järjestämässä palveluissa sekä laajasti monialaisissa hoito- ja palveluketjuissa siten, että työikäisten pirstaleinen palvelujärjestelmä toimii parhaalla mahdollisella tavalla kumppaneiden kanssa

Lisätään ympärivuorokautista työtä tekevien yksiköiden ja henkilöstön yhteisen tekemisen mahdollisuuksia valtuustokauden loppuun mennessä

Nuorten mielenterveyspalveluissa otetaan käyttöön yhdenmukaiset ikäraajat, jotta ikärajoista johtuvia putoamisia ja palvelun jatkuvuuteen liittyviä haasteita vähennetään. Kootaan nuorten ohjauspalveluja yhteen monialaisesti kuntien kanssa (ottaen huomioon esim. työllisyysalueiden perustaminen)

Alueellisen osastotoiminnan yksiköiden toiminnasta osa profiloituu tiettyihin toimintoihin (esimerkiksi palliatiivinen- ja saattohoito, kuntoutus)

Omatiimimalli otetaan käyttöön laaja-alaisen sote-keskuksen vastaanottotoiminnassa. Sillä varmistetaan omalääkäri ja muut pysyvät ammattilaiset potilaille ja asiakkaille, joilla on säännöllinen palvelutarve. Mallilla varmistetaan myös hoidon jatkuvuus ja parannetaan vaikuttavuutta

Varhainen tuki ja kumppanuus

Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeenmukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli niiden kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa, joka on tarkoitettu kaikille kotona asuville ikääntyville kuntalaisille. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää toimintaa.

Tilapäiset asumispalvelut ovat osa mielenterveys- ja päihdepalveluita tarvitsevien kuntoutuspalvelua

Perhekeskustoimintaa uudistetaan hyvinvointialuetasoisena ratkaisuna yhdessä kunta ja järjestöyhteistyössä tavoitteena erityisesti varhainen tuki ja tunnistaminen

Uusia palvelu- ja kumppanuusmalleja kehitetään aktiivisesti (myös monituottajuusmallit)

Arvioidaan nykyinen palvelusetelitoiminta ja uudistetaan toimintaa hyvinvointialueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti sekä asukkailta saatua palautetta hyödyntäen.

Arvioidaan nykyinen ostopalvelutoiminta ja uudistetaan toimintaa hyvinvointialueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti sekä asukkailta saatua palautetta hyödyntäen.

2. Huomioiko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset lausunnon antajan näkökulman ja tarpeet riittäväällä tavalla? Mihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?
3. Tulisiko jotakin linjata lausunnon antajan näkökulmasta selkeämmin ja mihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?
4. Millaisia myönteisiä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksilla lausunnon antajan näkökulmasta voi olla? (Kirjaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset. Voit luonnollisesti arvioida useammastakin näkökulmasta erota näkökulmat selvästi toisistaan.)
5. Millaisia kielteisiä vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksilla lausunnon antajan näkökulmasta voi olla? (Kirjaa selvästi näkyviin mistä näkökulmasta vaikutuksia arvioit esim. lapsivaikutukset, yritysvaikutukset, ympäristövaikutukset, vaikutukset alueen kuntiin, maaseutuvaikutukset. Voit luonnollisesti arvioida useammastakin näkökulmasta erota näkökulmat selvästi toisistaan.)
6. Jos haluat kommentoida jotain yksittäistä linjauseesitystä ja sen vaikutuksia lausunnon antajan näkökulmasta, teethän sen tähän. Yksilöithän selvästi, mitä linjauseesitystä kommentoit.

Aikataulusta

Mittava yhteinen valmistelu-aika

Lausuntoaika
16.8-5.9

Aluehallituksen käsittely

18.9

(12.9 yhteenvetokeskustelu)

Aluevaltuuston käsittely
26.9

Palvelutuotannon toimenpiteet

	Hyvinvointialueen strategiassa asetettu tavoite	"Ihmislähtöiset palvelut" - menestystekijän taustalla oleva valtuuston hyväksymä linjaus	Esitys Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukseksi
<p>palveluverkko, saatavuus, saavutettavuus, yhdenvertaisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen, Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta. Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti 	<p>Hyvinvointialueen palveluita suunnataan alueen arvioituun palvelutarpeeseen ja väestörakenteeseen sekä tutkittuun tietoon ja suosituksiin (esimerkiksi työikäisen, ikääntyneen väestön määrä tai kouluikäisten määrä, syntyvyys, vaikuttavuus, suositus väestömäärästä) perustuen. Hyödynnetään sähköisiä, liikkuvia sekä kotiin meneviä palveluja asukkaan palvelutarpeeseen vastaamiseksi.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	<p>Hyvinvointialueen asukkaille tarjotaan ympärivuorokautisia asumispaikkoja kuntarajoista riippumatta, asukkaan toive ja esimerkiksi tosiasialliset mahdollisuudet liikkumiseen kuitenkin huomioiden</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet. Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta 	<p>Vastaanottotoiminnan alueellinen ilta- ja kiirevastaanotto vastaa alueen asukkaiden kiireelliseen hoidon- ja palvelun tarpeeseen ja tukee vaikuttavaa ja tarkoituksenmukaista hoidon sujumista ja jatkohoitoa. Uudistetaan kiireellisen vastaanottopalvelun kokonaisuutta hyvinvointialueen tarpeen mukaisesti (esimerkiksi kiirevastaanottojen pidentäminen iltaisin)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> "Ihmislähtöiset ja kustannusvaikuttavat palvelut sekä saumaton palvelujen yhteensovittaminen" 	<p>Vähähyötyinen hoito ja palvelu tunnistetaan ja palveluvalikoimaa uudistetaan sen mukaan (priorisointi) Toisaalta tunnistetaan myös hoito- ja palvelu, joka tuottaa paljon hyötyä ja vahvistetaan sitä.</p>

DIGI, saatavuus, saavutettavuus, yhdenvertaisuus	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta. Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	<p>Digitaaliset palvelut ovat laadukas ja houkutteleva, saavutettava (esim. helppokäyttöinen) sekä ensisijainen palvelukanava mahdollisimman monelle.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta. 	<p>Digitaaliset palvelut otetaan systemaattisesti käyttöön kaikissa palvelukokonaisuuksissa. 40% kontakteista tapahtuu sähköisesti vuoteen 2025 mennessä</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen 	<p>Digitaaliset palvelut järjestetään siten, että ne vähentävät kivijalkatoiminnan tarvetta ja nopeuttavat palvelun piiriin pääsemistä tai palvelun toteuttamista.</p>
Ohjaus ja neuvonta	<ul style="list-style-type: none"> Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	<p>Ohjausta ja neuvontaa (sekä palveluita) on saatavilla tarvittaessa myös muiden kuin digitaalisia kanavien kautta.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	Asukkaiden on löydettävä helposti ja esteettömästi tiedot sähköisesti siitä mistä ja miten palveluita saa, kun niitä tarvitsee. Edistetään asukkaiden mahdollisuuksia hyödyntää digitaalisia palveluita.
Hoidon ja palvelun tuottamistapa	<ul style="list-style-type: none"> Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	Kotiin tuotettava palvelu on ensisijainen ikääntyneen asukkaan palvelutapa tuen tarpeen alkaessa ja se tuotetaan ensisijaisesti digipalveluna aina kun se on mahdollista (käynnistetään). Ikäihmisten kotiin menevät, varhaisen tuen ja asumispalvelut muodostavat asiakkaiden ja heidän läheistensä kanalta sujuvan kokonaisuuden ml. yhteyden kuntien toimiin (asumisratkaisut, liikunta ym., kansalaisopisto, seurakunnat)
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Erityisryhmien asumisen tuen palveluista vähintään 40% tuotetaan julkisena palvelutuotantona, jotta voidaan varautua järjestämään ja tuottamaan kyseinen palvelu kaikissa olosuhteissa.
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Vähintään 20% lastensuojelun pitkäaikaisesta laitoshoidosta tuotetaan julkisena palvelutuotantona (nyt 3,4%)
	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Kevennetään palvelurakennetta esimerkiksi lisäämällä perhehoitoa siellä missä se on palveluna käytössä ja mahdollista. Seurataan tiiviisti Orpon hallitusohjelmaan kirjoitettua yhteisöllisen asumisen määrittelyä osana palvelurakenteen keventämistä. Ympäri vuorokautista palveluasumista kevennetään 7-prosenttiin.

	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. • Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	Mahdollistetaan kotona asuminen vähintään 93 %:lle hyvinvointialueen yli 75-vuotiaasta väestöstä
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuva • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Hallitusohjelman mukaisesti valmistellaan terveydenhuoltolain määrittelemän kiireettömän hoidon hoitopaikan uusi valinta kolmen kuukauden välein sekä valinnan tekeminen digitaalisesti.
hoito- ja palveluketjut, yhteensovittaminen ja jatkuvuus	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; • Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta; • Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	Hyvinvointialueella on käytössä vaikuttavat hoito- ja palveluketjut, joissa otetaan huomioon myös kumppaniemme tuottamat kokonaisuudet. Palvelutuotannon rakenteita tarkastellaan ja hoito- ja palveluketjun optimaalisen toteutumisen ja hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi sekä integraation ja kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen järjestäminen kokonaisuutena; • Asiakas- ja potilassuhteiden jatkuvuuden turvaaminen • Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. • Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta. 	Lasten ja nuorten mielenterveys –ja päihdepalvelut toteutetaan koko alueella erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluintegraatioon sekä kumppanuuteen (koulut, järjestöt, perheet) perustuvan toimintamallin mukaisesti varhaiseen tukeen panostaan
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta. • Palvelujen järjestäminen kokonaisuutena; 	Osastopotilaan kotiutumisen prosessi toteutetaan koko alueella yhtenäisen toimintamallin mukaisesti.
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen järjestäminen kokonaisuutena; • Palvelujen yhteen-sovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti; • Oma palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut 	Työikäisen väestön työkyvyn tukeminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä muu palvelutarve huomioidaan kokonaisuutena hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa sekä laajasti monialaisissa hoito- ja palveluketjuissa siten, että työikäisten pirstaleinen palvelujärjestelmä toimii parhaalla mahdollisella tavalla kumppaneiden kanssa

	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen järjestäminen kokonaisuutena; • Palvelujen yhteen-sovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi, lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti • Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen. Tarvittavat päätökset palveluiden myöntämisestä tehdään lähellä asiakasta. 	Lisätään ympärivuorokautista työtä tekevien yksiköiden ja henkilöstön yhteisen tekemisen mahdollisuuksia valtuustokauden loppuun mennessä
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuva • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet; • Palveluiden, tuen ja hoitoon pääsyn sujuvuuden, • oikea-aikaisuuden ja ihmislähtöisyyden varmistaminen; • Asiakas- ja potilassuhteiden jatkuvuuden turvaaminen 	Nuorten mielenterveyspalveluissa otetaan käyttöön yhdenmukaiset ikäraajat, jotta ikärajoista johtuvia putoamisia ja palvelun jatkuvuuteen liittyviä haasteita vähennetään. Kootaan nuorten ohjauspalveluja yhteen monialaisesti kuntien kanssa (ottaen huomioon esim. työllisyysalueiden perustaminen)
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta • Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. 	Alueellisen osastotoiminnan yksiköiden toiminnasta osa profiloituu tiettyihin toimintoihin (esimerkiksi palliatiivinen- ja saattohoito, kuntoutus)
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Asiakas- ja potilassuhteiden jatkuvuuden turvaaminen; • Palvelujen yhteen-sovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti 	Omatimimalli otetaan käyttöön laaja-alaisen sote-keskuksen vastaanottotoiminnassa. Sillä varmistetaan omalääkäri ja muut pysyvät ammattilaiset potilaille ja asiakkaille, joilla on säännöllinen palvelutarve. Mallilla varmistetaan myös hoidon jatkuvuus ja parannetaan vaikuttavuutta

<p>Varhainen tuki ja kumppanuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen yhteen-sovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti; • Oma palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	<p>Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeenmukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin ja terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli niiden kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa, joka on tarkoitettu kaikille kotona asuville ikääntyville kuntalaisille. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää toimintaa.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keskisuomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueen palvelujen järjestäminen kokonaisuutena sekä voimavarojen suuntaaminen palvelutarpeen perusteella ottaen huomioon eri asukasryhmät ja alueet • Palveluketjujen ja hoitopolkujen sujuvoittaminen ja päällekkäisyyksien karsinta. 	<p>Tilapäiset asumispalvelut ovat osa mielenterveys- ja päihdepalveluita tarvitsevien kuntoutuspalvelua</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen yhteen-sovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi; lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti • Palvelujen (kasvokkain palvelut, kivijalkapalvelut, kotiin tuotavat palvelut, liikkuvat palvelut, etäpalvelut, digitalisoidut palvelut jne.) yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti. • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	<p>Perhekeskustoimintaa uudistetaan hyvinvointialuetasoisena ratkaisuna yhdessä kunta ja järjestöyhteistyössä tavoitteena erityisesti varhainen tuki ja tunnistaminen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keski-suomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keski-suomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Uusia palvelu- ja kumppanuusmalleja kehitetään aktiivisesti (myös monituottajusmallit)
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keski-suomalaisten kokemusomasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudesta vahvistuu. • Keski-suomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Arvioidaan nykyinen palvelusetelitoiminta ja uudistetaan toimintaa hyvinvointialueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti sekä asukkailta saatua palautetta hyödyntäen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat • Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat. • Keski-suomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen yhteensovittaminen sujuvaksi kokonaisuudeksi. Lähipalveluiden varmistaminen monimuotoisesti ja räätälöidysti; • Julkinen palvelutuotanto sekä sitä täydentävät kolmannen ja yksityisen sektorin palvelut. Palvelutuotannossa painottuvat asiantuntemus, laatu, vaikuttavuus ja hinta. 	Arvioidaan nykyinen ostopalvelutoiminta ja uudistetaan toimintaa hyvinvointialueen asukkaiden tarpeiden mukaisesti sekä asukkailta saatua palautetta hyödyntäen.

Vanhusneuvosto

§ 35

Palaute kuntien vanhusneuvostoilta

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/672/00.02.02/2023

Vanhusneuvosto 25.8.2023 § 35

Selostus asiasta Vanhusneuvosto kerää palautteita kuntien vanhusneuvostoilta Webropol-kyselykaavakkeella tai suorilla yhteydenotoilla. Käsitellään kuntien palautteet joka kokouksessa.

Palvelujohtajan ehdotus Vanhusneuvosto kuulee ja merkitsee saapuneet palautteet tiedoksi.

Päätös Ei saapuneita palautteita.
